

Yttrande över betänkandet ”Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur, SOU 2025:110”

Boverkets ställningstagande

Boverket avgränsar sitt yttrande till myndighetens verksamhetsområden; bland annat fysisk planering, byggande och boende.

Boverket tillstyrker Finansdepartementets remiss ”Snabbare bredband i hela landet – åtgärder för effektivare utbyggnad av gigabitinfrastruktur, SOU 2025:110”.

Boverkets synpunkter

Boverket lämnar även följande synpunkter.

Digitaliserade och effektiviserade tillståndsförfaranden

Boverket instämmer i utredningens bedömning att vissa typer av marklov och bygglov samt startbesked som följer en anmälan ska anses vara tillstånd som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1309 av den 29 april 2024 om åtgärder för att minska kostnaderna för utbyggnad av gigabitnät för elektronisk kommunikation, om ändring av förordning (EU) 2015/2120 och om upphävande av direktiv 2014/61/EU, förkortad GIA. Detta får, genom de direkt tillämpliga bestämmelserna i GIA, bland annat till följd att en ansökan om lov eller anmälan avseende nätutbyggnad ska kunna ske elektroniskt via den centrala informationspunkten och att vissa tidsfrister blir gällande i handläggningen. Differentierade regler och processer för sådana lov- och anmälningsärenden kommer således att gälla parallellt med regleringen i plan- och bygglagstiftningen, vilket ställer särskilda krav på information till kommunerna som behöriga myndigheter enligt EU-förordningen.

Utredningen resonerar i avsnitt 13.6.2 kring plan- och bygglagstiftningens tidsfrister för handläggning av lov och anmälan och att dessa tidsfrister är kortare än de som fastställs i GIA. Boverket vill i detta sammanhang särskilt påtala situationen då tioveckorsfristen enligt 9 kap. 99 § andra stycket plan- och bygglagen (2010:900), förkortad PBL, förlängs på grund av handläggningen eller utredningen i ärendet. I en sådan situation kan handläggningsfristen i GIA om fyra månader komma att överskridas, eftersom regleringen i PBL medger förlängning med ytterligare tio veckor, till en tid av sammanlagt tjugo veckor (5 månader). Byggnadsnämnden måste då dessutom tillämpa och beakta angivna skäl för förlängning i 4 kap. 1 § i förslaget till kompletteringsförordning¹.

Boverket ställer sig positiv till att alla bestämmelser som rör avvikelser från tyst godkännande samlas och införs som en permanent reglering i den föreslagna nya kompletteringslagen² samt att det införs en särskild skadestandsbestämmelse enligt GIA. En samlad reglering för alla behöriga myndigheter underlättar tillämpningen.

Fysisk infrastruktur och fiberledningar i byggnader

Bestämmelserna om fysisk infrastruktur och fiberledningar i artikel 10 i GIA anger direkt tillämpliga krav på byggnader. Boverket delar utredningens uppfattning att aktuella krav bör hanteras som tekniska egenskapskrav med en upplysningsbestämmelse i 8 kap. 4 § PBL och en reglering av att även kraven i artikel 10 i GIA ska beaktas vid bedömningen av om startbesked ska lämnas. Boverket instämmer också i utredningens bedömning att byggnadsnämnden bör vara tillsynsmyndighet, såsom för nu gällande tekniska egenskapskrav om bredbandsanslutning.

Förslaget innebär att om ett certifierat byggprojekteringsföretag har använts för projektering ska ett startbesked ges utan prövning av kraven i artikel 10 i GIA. (10 kap 23 a § PBL). Detta bör också återspeglas i bestämmelsen om krav på sakkunskap och erfarenhet hos ett sådant företag. Även bestämmelsen i 9 kap. 67 § PBL bör således kompletteras med en hänvisning till kraven i GIA.

Undantagen från kraven för vissa kategorier av byggnader i föreslagna 3 kap. 23 a § och 27 § andra stycket plan- och byggförordningen (2011:338), förkortad PBF, bedöms vara rimliga och väl avvägda. Boverket vill dock lämna en synpunkt gällande den närmare utformningen av den föreslagna bestämmelsen i 3 kap. 23 a § 7 PBF, som anknyter till förvanskningförbudet i 8 kap. 13 § PBL. Genom bestämmelsen skulle införas ett för plan- och bygglagstiftningen nytt och främmande begrepp, "identifierade värden". Hur detta skiljer sig från andra värden förklaras inte och det ger intrycket av att det finns på förhand identifierade värden för byggnader och miljöer. Boverket finner att en formulering som rakt av kopplar undantaget för särskilt värdefulla byggnader till om

¹ Förslag till förordning med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gigabitinfrastruktur.

² Förslag till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s förordning om gigabitinfrastruktur.

ett uppfyllande av kraven skulle innebära att kulturvärdena skadas är att föredra.

Boverket ställer sig positiv till att myndigheten, såsom föreslås i avsnitt 24.8, får ett särskilt informationsuppdrag. Den i förhållande till PBL och PBF parallella regleringen med direkt tillämpliga krav på byggnader i GIA kommer att ställa särskilda krav på information.

Särskilt om bemyndigandet till Boverket

Utredningen föreslår att Boverket får ett bemyndigande att meddela föreskrifter om sådana standarder eller tekniska specifikationer som avses i artikel 10.4 i GIA. Bemyndigandet skiljer sig således från bemyndigandena för övriga tekniska egenskapskrav genom vilka Boverket kan ange preciserade tillämpningsföreskrifter till de övergripande kraven i PBL och PBF. Det nu föreslagna bemyndigandet är begränsat till att peka ut standarder eller tekniska specifikationer och göra innehållet i dem (hela eller delar) till bindande samhällskrav.

Boverket noterar att det föreslagna bemyndigandet innebär att myndigheten ”får” meddela föreskrifter. Bemyndigandet i sig innebär således att Boverket kan avstå och i stället välja att meddela allmänna råd som en mindre ingripande reglering. Ett sådant ställningstagande gjordes också såvitt avser det nu gällande tekniska egenskapskravet om bredbandsanslutning, till vilket Boverket valde att meddela allmänna råd.³ Att hänvisa till upphovsrättsligt skyddade standarder i föreskrifter väcker dessutom frågan om de bör tillgängliggöras för allmänheten utan kostnad.⁴ Boverket delar inte utredningens uppfattning att hänvisning till relevanta standarder eller tekniska specifikationer enligt EU-förordningen måste ske i föreskriftsform, som en bindande reglering. Boverket menar att artikel 10.5 i GIA kan tolkas så att medlemsstaterna ska peka ut standarder som överensstämmer med EU-förordningens krav och som därmed kan användas för att uppfylla kraven på fiberfärdig fysisk infrastruktur och fiberledningar i byggnaden. En sådan reglering kan likaväl ske genom allmänna råd. Boverket menar vidare att det är standardiseringsorganisationerna som ”antar” standarder eller tekniska specifikationer på det sätt som avses i artikel 10.4 i GIA. Etablerade standarder med specifikationer enligt artikel 10.4 i GIA finns för såväl fibernät som installationer i byggnaden, främst genom standardserierna SS-EN 50173 - *Fastighetsnät för informationsöverföring* och SS-EN 50174 *Installation av kabelnät för informationsöverföring*.

I detta ärende har generaldirektör Anders Sjelvgren beslutat och signerat beslutet elektroniskt. Föredragande har varit jurist Maria Thuresson. I den slutliga

³ Boverkets allmänna råd (BFS 2017:1) om bredbandsanslutning.

⁴ Jfr. Statsrådsberedningens handbok Myndigheternas föreskrifter, SB PM 2025:4, avsnitt 6.2.

handläggningen har också rättschef Yvonne Svensson, enhetschef Annika Rahm och civilingenjör Fredrik Olsson deltagit.

Anders Sjelvgren
generaldirektör

Maria Thuresson
jurist

Kopia till:

fi.ofa.dis@regeringskansliet.se

helen.ekstam@regeringskansliet.se